ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސް އިން މާފުށި ޖަލުގައި އަމަލުކުރަމުން އުކުޅަވާލާފައިވާ ހިޔާރު ގެންގުޅުމާއި ބެހޭއުސޫލުގެ ޖަލު އަމަލަށް ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާ އިސްލާހު

ޖަލު އަމަލަށް ޖުމްލަކޮށް ހުށަހަޅާ އިސްލާހު:

- މި ޖަލު އަމަލުގައި ޖަލުގައި ބަންދުކުރެވޭ ހިޔާރުތަކާއި ކޮންމެ ހާލަތެއްގައި ބަންދުކުރެވޭނެ ހިޔާރުތައް ބަޔާންކުރުމަށް ހުށަހަޅަމެވެ.

ތަފްސީލީ މާއްދާތަކަށް ހުށަހަޅާ އިސްލާހުތައް

ނޯޓް: ރަތްކުލުން ބޮޑުކޮށްފައި ދަށުރޮނގު ދަމާފައި އޮތީ ކޮމިޝަނުގެ ހުށަހެޅުންތަކެވެ.

ހިޔާރު ގެންގުޅުމާއި ބެހޭއުސޫލުގެ ޖަލު އަމަލު			
	ޖަލު އަމަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތް	ކޮމިޝަނުގެ ހުށަހެޅުން	އިސްލާހުކުރަން ހުށަހަޅާ ސަބަބު
1	5 ވަނަ މާއްދާ: އޮފިސަރުން ހިޔާރު ބޭލުން ކުރަންޓީނާ ޒޯންތަކަށް (ހ) ޤައިދީ ނުވަތަ ބަންދުމީހާކާ ބަލާފައި ކުރުމަށް ދަތުރުކުރުން (ށ) އޮފިސަރަކަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ހަމަލާއެއް ދިނުމަށް ނުވަތަ ދިނުމަށް މަސައްކަތް ކުރުން؛ (ނ) ޤައިދީއަކަށް ނުވަތަ ބަންދުމީހަކަށް ކޮންމެހެން ދިނުމަށް ސިއްޙީ ފަރުވާއާއި ފިޔަވަޅުއެޅުމަށް ހުރަސް އެޅުން؛ (ރ) ސަރުކާރުގެ އިމާރާތްތަކާއި ތަކެއްޗަށް ގެއްލުންދިނުން ހަމަނުޖެހުން ހިންގައި ޖަލުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާއި އަދި މަސްލަހަތު ގެއްލޭފަދަ ކަމެއް ކުރުން؛	5 ވަނަ މާއްދާ އަށް އަކުރެއް އިތުރުކޮށް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން: (ކ) މި މާއްދާގެ އަކުރުތަކުގައި އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި ހިޔާރު ބޭނުންކުރުމުގައި، ރައްކާތެރިކަމާއި ސަލާމަތީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރު ކުރުމާއި، ފުރާނައާއި ދުރު ސަލާމަތްކުރުމާއި، އަދިއެފަދަ ސަލާމަތީ ރައްކާތެރިކަމާއި އެހެން މީހުންގެ ސަލާމަތީ ރައްކާތެރިކަން ގާއިމުކުރުމަށް ސަލާމަތުކަށަވަރުކުރުމަށެވެ.	ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021/R-106 (ހިޔާރު ގެންގުޅުމާއި ބަންދުކުރުމުގެ ގަވާއިދު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ހިޔާރު ބޭނުން ކުރުމުގައި ރައްކާތެރިކަމާއި ސަލާމަތީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށް މި މާއްދާގައި ހިމަނަން މުހިއްމު ކަމަށް ފާހަގަކުރަމެވެ. މި މާއްދާގައި ހިމެނުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހަކީ ޖަލުގައި ތިބޭ މީހުންގެ ނަފްސާނީ ދުޅަހެޔޮކަން ރައްކާތެރިކުރުމާއި، އަދިއެފަދަ ނަފްސާއި ގެއްލުންދިނުންފަދަ އިތުރު އަނިޔާއަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ކުޑަކުރުމަށާއި ގާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އަނިޔާ ބޭކަރު ގާނޫނު)

	(ބ) އަމިއްލަ ނަފްސަށް ގެއްލުމެއް ދިނުން ނުވަތަ ގެއްލުމެއްދިނުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛ (ޅ) ޤައިދީ ނުވަތަ ބަންދުކުރާ ކަންތައްތަކަށް ހުސްވުރު ކުރަންޖެހޭ ތަނަކަށް ދިއުމަށް ދުއްވާ ހެދުން؛ (ކ) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ޤައިދީއެއްގެ ނުވަތަ ބަންދުކުރެވުނު މީހެއްގެ މައްޗަށް އޮފިސަރަކު ދޭ އަމުރަކަށް ކިޔަމަން ނުވުން؛ (އ) އާންމުންގެ މިލްކު ނުވަތަ ބަޔަކު އޮފިސަރުންގެ ވާޖިބަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ ހުރަސްއެޅުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛		ގައި ލާއިންސާނީ ދަރަޖަދަށުކުރާ ޢަދަބެއް ނުވަތަ ޓޯޗަރުގެ ޢަދަބެއް، ގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ޢަދަބެއް އަދި އިންސާނީ ކަރާމާތަށް ގެއްލުން ލިބޭފަދަ ކަމެއް ހިންގައިގެންނަމަ އެފަދަ ކަންކަމުގައި ޝާމިލުވާ ފަރާތްތަކާމެދު ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާގޮތުގެމަތިން ކުރިއަށް ތަޙުޤީޤު ބާރުވަން ފުރިހަމަ ހުރަހެއްނެތްކަން ކަމުގައި ފާހަގަކުރަމެވެ.
2	11 ވަނަ މާއްދާ: ބޭރު ޤައުމުތަކާއި ޤައިދީން ބަދަލުކުރުމާ ގުޅޭ (ހ) ބޭރު ޤައުމުތަކާ ޤައިދީން ނުވަތަ ބަންދުކުރާ ބަދަލުކުރުމަށް މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް އިސްލާހު ނުވެއްޖެނަމަ ޤައިދީ ނުވަތަ ބަންދުކުރާ ބަދަލުކުރުމުގެ އިސްލާހު ވަނީ ބޭރު ޤައުމުތަކާ ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕްރިޒަންސްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.	11 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިބާރާތް އިޞްލާޙުކުރުމަށް: (ހ) ބޭރު ޤައުމުތަކާ ޤައިދީން ނުވަތަ ބަންދުކުރާ ބަދަލުކުރުމަށް މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް އިސްލާހު ނުވެއްޖެނަމަ ޤައިދީ ނުވަތަ ބަންދުކުރާ ބަދަލުކުރުމުގެ އިސްލާހު ވަނީ ބޭރު ޤައުމުތަކާ ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕްރިޒަންސްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މި ގޮތަށް ބޭރު ޤައުމަކާ ބަދަލުކުރުމުގައި ޙަވާލުކުރަން ރިޢާޔަތްކޮށް ބޭރު ޤައުމަކާ ބަދަލުކުރުމުގައި މުހިންމުކަމާއި ތަނާސުބުކޮށް ގެއްލުން އެންމެ ކުޑަވާން ގޮތަކަށް ބަލައި އެ ހާލަތާ އެންމެ އެކަށީގެންވާ އަދި އެ ހާލަތެއް ކޮންޓްރޯލް ކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ އެންމެ ކުޑަ މިންވަރަކަށް ވާގޮތަކަށް ބޭރު ޤައުމުތަކަށް ފޮނުވުމެވެ.	މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެ މާއްދާގައި ވާގޮތުން، ކޮންމެ ހާލަތެއްގައިވެސް ބާރުގެ ބޭނުން ކުރަންވާނީ މުހިންމުކަމާއި ތަނާސުބުކޮށް ގެއްލުން އެންމެ ކުޑަވާނެ ގޮތަކަށް ބަލައި އެ ހާލަތާ އެންމެ އެކަށީގެންވާ އަދި އެ ހާލަތެއް ކޮންޓްރޯލް ކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ އެންމެ ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބާރު ކޮންޓްރޯލްކޮށް މި މާއްދާގައި އެ ބައި ހިމެނުމަކީ ފުރިހަމަކަމެއްކަމަށް ފާހަގަކުރަމެވެ.

3	12 ވަނަ މާއްދާ: ބަލި އަތުވާފައި ހުރި ޤައިދީ ނުވަތަ ބަންދުކުރާ ވަގުތީ ގޮތުން ބަލި ނަރައްސަން ދޭނެ ހާލަތްތައް (ހ) މި ޤަވާޢިދުގެ (ހުރިހާ ނަންބަރު) އެހެން އޮތްކަމުގައި ވިނަމަވެސް ޤައިދީގެ ނުވަތަ ބަންދުކުރާގެ އަތުން ބަލިނަރައްސަހިނަމަ އެހެނިހެން ޑޮކްޓަރުން އެހެން މިހާރުން ނުވަތަ ތަނަކަށް ގެއްލުމެއް ދިޔާނުވާނެކަން ހަމަޖެހިފައި ބޭސްފަރުވާކުރާ ތަނަކަށް ނުވަތަ ބަލިބަލާ ޑޮކްޓަރަކަށް ބަލިބަލައްވަން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ ބަލި އަތުވެފައިވާ ޤައިދީ ނުވަތަ ބަންދުކުރާގެ ބޭރަށް ނުވަތަ ހިފަހައްޓާފައިވާ ތަނުން ބޭރަށް ދޫކުރެވޭނެއެވެ.	12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމަށް އިޤްތިރާޙުކުރަމުން: (ހ) މި ޤަވާޢިދުގެ (ހުރިހާ ނަންބަރު) އެހެން އޮތްކަމުގައި ވިނަމަވެސް ޤައިދީގެ ނުވަތަ ބަންދުކުރާ އަތުން ބަލިނަރައްސަހިނަމަ އެހެނިހެން ޑޮކްޓަރުން އެހެން މިހާރުން ނުވަތަ ތަނަކަށް ގެއްލުމެއް ދިޔާނުވާނެކަން ހަމަޖެހިފައި ބޭސްފަރުވާކުރާ ތަނަކަށް ނުވަތަ ބަލިބަލާ ޑޮކްޓަރަކަށް ބަލިބަލައްވަން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ ބަލި އަތުވެފައިވާ ޤައިދީ ނުވަތަ ބަންދުކުރާގެ ބޭރަށް ނުވަތަ ހިފަހައްޓާފައިވާ ތަނުން ބޭރަށް ދޫކުރެވޭނެއެވެ. މި ގޮތުން ބަލި އަތުވެފައި ބަންދުކުރާގައި ހުރި ޤައިދީއަކީ ބަލި އަތުވެފައި ބަންދުކުރާގައި މިހާރުން ނަރުހަށް ދޫކުރާ ދާއިރާގައި ހުރި ތަފާތުތަކަށް އެހެން ތަނަކަށް ބަލިބަލާ ޑޮކްޓަރުގެ ނަރުހަށް ބަލާނަމަ ވަކިވަކިން ބަލަންވާނެއެވެ.	މި ޤަވާޢިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެ މާއްދާގައި ވާގޮތުން، ކޯޓުގެ ހުކުމަކުގެ ދަށުން ބަންދު ކުރަށްވާނީ މުޅިންހާއި ތަހުގީގުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބަލާއިރު ކުރިއަށްގެންދާ ތަހުގީގަށް ގެއްލުމެއް ނުވާނެކަން ޔަގީންކޮށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ސަބަބުން އެފަދަ ގެއްލުމެއް ނުވާނެ ގޮތަކަށް ކަމަށް ގޮތަށް މި މާއްދާގައި އެ ބަލި ހިމެނުމަށް ފުރިހަމަވާގޮތަށް ޤާނޫނުގައިވެސް އިޞްލާހުގެނައުން ފާހަގަކުރަމެވެ.

12 ސެޕްޓެންބަރު 2021

ތަޙުލީލުކުރި ފަރާތް: ޢިފްޝާ މުޙައްމަދު
މަޤާމު: އެސިސްޓެންޓް ޕޮލިސީ އޮފިސަރ